

OPŁATY i FUNDUSZE

w ochronie środowiska

VERLAG
DASHÖFER

Literatura fachowa
dla firm i instytucji

AKTUALNOŚCI • PORADY PRAWNE • TEMAT NUMERU • FINANSE • PYTANIA I ODPOWIEDZI

Nr 7 lipiec 2008

Miesięczny serwis informacyjno-doradczy

www.dashofer.pl

Spis treści:

■ Aktualności

- Będą kary za nielegalny demontaż zużytego sprzętu RTV i AGD 1
- Nowości prawne 1
- Czy w NFOŚiGW będzie więcej pieniędzy na odnawianą energię? 2

■ Porady prawne

- NFOŚiGW – dopłaty do oprocentowania kredytów 3
- Opłaty za emisję dwutlenku węgla do powietrza 4

■ Temat numeru

- Nowe konkursy w POIiŚ 6

■ Finanse

- Rozliczanie za spalanie paliw w małych kotłach 9
- Sankcje karne za przewinienia z art. 32 i 33 Ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów 10
- Rodzaje opłat w prawie geologicznym i górniczym 12
- Opłaty za emisję zanieczyszczeń do powietrza ze statków morskich 13

■ Pytania i odpowiedzi 15

■ Wykaz zmian w prawie 16

§ Aktualności

Będą kary za nielegalny demontaż zużytego sprzętu RTV i AGD

8 lipca weszło w życie Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 czerwca 2008 r. zmieniające Rozporządzenie w sprawie nadania inspektorom Inspekcji Ochrony Środowiska uprawnień do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz.U. Nr 107, poz. 682).

Zmianie uległ katalog wykroczeń, za popełnienie których Inspektorzy Inspekcji Ochrony Środowiska są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego. Według

zmienionych przepisów Inspekcja Ochrony Środowiska będzie mogła karać mieszkańców za wyrzucanie elektroodpadów na śmietnik wraz z innymi odpadami. Mandaty karne będą także nakładane na przedsiębiorców, którzy sprzedają urządzenia RTV i AGD, a nie przyjmują od klientów starych sprzętów tego samego typu, gdy ci chcą je oddać w momencie transakcji. ■

Redakcja

§ Aktualności

Nowości prawne

➤ 9 lipca weszło w życie Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 czerwca 2008 r. zmieniające Rozporządzenie w sprawie szczegółowego sposobu i kryteriów gospodarowania środkami pochodzącymi z opłat za substancje kontrolowane (Dz.U. Nr. 108 poz. 699).

➤ 20 czerwca 2008 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie sposobu obliczania wysokości sumy gwarancyjnej (Dz.U. Nr 96, poz. 618). Rozporządzenie określa sposób obliczania wysokości sumy gwarancyjnej w przypadku wywozu

Szanowni Państwo!

Przekazuję w Państwa ręce lipcowy numer serwisu informacyjno-doradczego „Opłaty i fundusze w ochronie środowiska”.

Na stronie Ministerstwa pojawiły się nowe projekty aktów prawnych, m.in. projekt ustawy o wspólnotowym

systemie handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych. Ma on na celu doprecyzowanie przepisów, które w dotychczasowej praktyce budziły problemy interpretacyjne.

W Temacie numeru przeczytacie Państwo o nowych konkursach ogłoszonych ostatnio w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko. Dotyczą one tym razem priorytetów I, II i V. W artykule m.in. kryteria merytoryczne i terminy naboru wniosków.

Wierzę, że informacje zawarte w tych artykułach, jak również w pozostałych tekstach spełnią Państwa oczekiwania i okażą się pomocne w pracy.

Z wyrazami szacunku
Wydawnictwo Verlag Dashofer

Agnieszka Szewczyk

Agnieszka Szewczyk
Redaktor odpowiedzialny
e-mail: szewczyk@dashofer.pl
tel. (0-22) 559 36 54

poza teren kraju odpadów, które podlegają procedurze uprzedniego pisemnego zgłoszenia i zgody, o której mowa w art. 3 ust. 1 Rozporządzenia WE nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów.

➤ Na stronie Ministerstwa pojawił się projekt Ustawy o **wspólnym systemie handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych**. Niniejszy projekt ustawy ma na celu doprecyzowanie przepisów w celu jednoznacznego uregulowania niektórych zagadnień, które w dotychczasowej praktyce funkcjonowania systemu budziły problemy interpretacyjne, uporządkowania przepisów dotyczących funkcjonowania wspólnego systemu handlu upraw-

nieniami do emisji, wyłączenia z projektu ustawy przepisów dotyczących funkcjonowania krajowego systemu handlu uprawnieniami do emisji, wprowadzenie przepisów dotyczących zbywania uprawnień do emisji za pomocą aukcji.

➤ Na stronie Ministerstwa pojawił się także projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie **sposobu monitorowania wielkości emisji substancji objętych wspólnym systemem handlu uprawnieniami do emisji**. Projekt rozporządzenia określa m.in. sposób monitorowania wielkości emisji, częstotliwość przekazywania danych dotyczących monitorowanych wielkości emisji, zakres informacji zawartych w rocznym raporcie, formę i układ rocznego

raportu, sposób weryfikacji rocznych raportów. ■

Redakcja

NASI STALI EKSPERCI:

Paulina Grabowska, prawnik. Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, aplikant radcowski w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie. Ukończyła Szkołę Prawa Amerykańskiego oraz Szkołę Prawa Brytyjskiego i Europejskiego przy Uniwersytecie Warszawskim. Absolwentka studiów podyplomowych „Zarządzanie i finanse w przedsiębiorstwie” w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Obecnie pracownik dużej kancelarii.

dr Michał Kuliński, prawnik. Wykształcenie: Uniwersytet Jagielloński – Wydział Prawa i Administracji (1996-1998), Uniwersytet Warszawski – Wydział Prawa i Administracji (1998 – ukończony w 2001 r.), Centrum Prawa Amerykańskiego – Levin College of Law University of Florida przy WPiA UW, Studium Bezpieczeństwa Narodowego przy Instytucie Stosunków Międzynarodowych UW. Pracuje nad doktoratem w Instytucie Prawa Międzynarodowego Uniwersytetu Warszawskiego. Jest pracownikiem firmy Prawniczej „Smoktunowicz&Falandysz”.

Krzysztof Choromański, współwłaściciel i Członek Zarządu Biura Konsultacyjnego KOBİKO Sp. z o.o. odpowiedzialny za zarządzanie projektami (ekonomiczne zagadnienia ochrony środowiska oraz przygotowanie i realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie infrastruktury ochrony środowiska i gospodarki komunalnej).

§ Aktualności

Czy w NFOŚiGW będzie więcej pieniędzy na odnawianą energię?

W tezach do strategii Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zwraca się uwagę, że w przyszłości znacząca część budżetu NFOŚiGW powinna być przeznaczona na rozwój odnawialnych źródeł energii oraz racjonalizację zużycia energii, które powinny być działaniami priorytetowymi. Możliwość dofinansowania inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii i wysokosprawnej kogeneracji były tematem seminarium zorganizowanego 1 lipca br. przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Efektywne wykorzystanie coraz większych środków, jakie mamy do dyspozycji z subfunduszu, opłat zastępczych naliczanych w oparciu o Prawo energetyczne (zgrupowano tam ponad 400 mln zł) oraz w ramach priorytetu IX Programu Operacyjnego Infrastruktura i Śro-

dowisko wpisuje się w zobowiązania Polski dotyczące osiągnięcia ambitnych wskaźników OZE – powiedział Sekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska, Stanisław Gawłowski, przewodniczący Rady Nadzorczej NFOŚiGW. Do 2010 roku Polska powinna korzystać w 7,5% z odnawialnych źródeł energii i do 2020 roku osiągnąć wskaźnik piętnastoprocentowy. Aby uzyskać te poziomy, musi być współdziałanie sektora gospodarczego inwestującego w OZE, ale także administracji państwowej, instytucji zarządzających i finansujących. Minister Gawłowski przypomniał, że dyskusja nad możliwościami inwestycyjnymi na rynku OZE wpisuje się w rozpoczętą właśnie w Komisji Europejskiej debatę nad pakietem klimatyczno-energetycznym.

Podczas spotkania, które prowadziła Małgorzata Skucha, zastępca Prezesa Zarządu NFOŚiGW, przedstawi-

cele poszczególnych izb gospodarczych i stowarzyszeń, a także ośrodków naukowo-badawczych i administracji zapoznali się z propozycjami finansowania inwestycji OZE przygotowywanymi przez Narodowy Fundusz we współpracy z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Prezes Zarządu NFOŚiGW, Jan Rączka powiedział, że przygotowywane programy pożyczkowe na zadania inwestycyjne z zakresu

odnawialnych źródeł energii nie są jedynym instrumentem w dyspozycji Narodowego Funduszu, który zamierza znacznie zwiększyć swoje zaangażowanie finansowe w tym sektorze gospodarki, dokonując np. przesunięć środków w planie finansowym. Na seminarium w Warszawie konsultacjom poddane były trzy planowane programy finansowania OZE: duże inwestycje z pożyczek i dotacji NFOŚiGW, średnie z pożyczek udzielanych przez WFOŚiGW

ze środków przekazanych przez NFOŚiGW oraz małe inwestycje wspierane pożyczkami udzielanymi przez banki z dopłatą do oprocentowania oferowaną przez Narodowy Fundusz.

Miejmy nadzieję, że te plany staną się wkrótce rzeczywistością, przyczyniając się do wzrostu zużycia zielonej energii. ■

Krzysztof Choromański

Porady prawne

NFOŚiGW – dopłaty do oprocentowania kredytów

W zaprezentowanych jeszcze w marcu 2008 r. tezach do Strategii Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska na lata 2009-2012, zakłada się między innymi, że środki finansowe Narodowego Funduszu w większym stopniu powinny służyć uruchomieniu zasobów komercyjnego sektora finansowego niż samodzielnemu zaspokajaniu potrzeb finansowych jego klientów.

Po prezentacji tez Prezes NFOŚiGW w jednym z wywiadów mówił, że skala pomocy przez uruchomienie kapitału z sektora komercyjnego będzie dużo większa. Jeżeli mamy do dyspozycji 100 mln zł i przeznaczymy je na pięć pożyczek po 20 mln zł, to na rynek zostanie „rzucanych” tylko 100 mln zł. Jeżeli weźmiemy te 100 mln zł i przez 10 lat będziemy dopłacać 2% do oprocentowania kredytu, to jesteśmy w stanie wygenerować znacznie większy napływ kapitału z sektora komercyjnego. Chodzi więc o to, żeby NFOŚiGW zachęcił sektor komercyjny do finansowania tych inwestycji, a jednocześnie żeby samorząd uzyskał lepsze warunki finansowania.

Nowy instrument w NFOŚiGW – kredyty z dopłatami

W czerwcu na stronach NFOŚiGW pojawiła się informacja „Nowy

instrument w NFOŚiGW – Kredyty z dopłatami”. Wydaje się to być realizacją wcześniejszych założeń.

Dopłaty do oprocentowania kredytów preferencyjnych zaciąganych przez beneficjentów w bankach komercyjnych będą wypłacane kredytodawcom, tj. bankom, na podstawie umów cywilnoprawnych, nakładających również na te banki pewne obowiązki związane z monitoringiem i rozliczaniem kredytowanych inwestycji. Zgodnie z „Zasadami udzielania dofinansowania” Narodowy Fundusz udziela dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów przeznaczonych na pokrycie kosztów przedsięwzięcia, udzielanych przez banki pod warunkiem, że dopłata do oprocentowania preferencyjnego kredytu nie może być wyższa niż 300 pkt bazowych w skali roku (punkt bazowy to 1/100 części punktu procentowego).

Wyjątkiem są dopłaty do oprocentowania preferencyjnego kredytu dla przedsięwzięć realizowanych w ramach IV osi priorytetowej POiŚ – nie mogą one przekroczyć w skali roku 250 pkt bazowych dla mikroprzedsiębiorców oraz małych lub średnich przedsiębiorców oraz 100 pkt bazowych dla dużych przedsiębiorców.

WAŻNE!
Dopłaty do oprocentowania preferencyjnego kredytu udzielane są na okres nie dłuższy niż 10 lat.

Planowany jest następujący sposób działania przy dopłatach ze środków NFOŚiGW do oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych:

1. Wnioskodawca składa wniosek na formularzach obowiązujących w NFOŚiGW.
2. We wniosku podaje kwotę dopłat, o jaką się ubiega wraz z harmonogramem ich wypłacania.
3. Harmonogram dopłat do oprocentowania kredytu preferencyjnego sporządzony jest w oparciu o przewidywane terminy wypłat kredytu w ujęciu kwartalnym.
4. Wnioskodawca może zwrócić się do NFOŚiGW o udzielenie promesy dofinansowania w formie dopłat do oprocentowania preferencyjnego kredytu. Promesa udzielana jest na okres 12 miesięcy od daty podjęcia uchwały przez Zarząd.
5. Wnioskodawca zostaje poinformowany o podjęciu uchwały Zarządu/Rady Nadzorczej w sprawie udzielenia promesy/dofinansowania ze środków NFOŚiGW w formie dopłat do oprocentowania preferencyjnego kredytu bankowego.

6. Po dokonaniu przez wnioskodawcę wyboru banku kredytującego, umowa o kredyt zawierana jest między wnioskodawcą a bankiem, z uwzględnieniem wcześniej określonych warunków przez NFOŚiGW.
7. Jeżeli umowa o udzielenie kredytu komercyjnego zostanie zawarta przed podjęciem decyzji przez Zarząd/Radę Nadzorczą o udzieleniu dopłat, wówczas warunki udzielania dofinansowania mogą zostać uwzględnione w umowie trójstronnej, zawieranej między Funduszem, wnio-

skodawcą i bankiem.

Umowa trójstronna o dopłatach do oprocentowania kredytu zawierana jest między NFOŚiGW, wnioskodawcą i bankiem. W umowie o dopłatach zakłada się działanie mechanizmów nakładających na banki obowiązki związane z monitoringiem i rozliczaniem kredytowanych inwestycji oraz zabezpieczenie zwrotu kwoty wypłaconych przez NFOŚiGW dopłat w przypadku niewykonania przez wnioskodawcę realizowanego przedsięwzięcia. Kwota dopłat podlega wów-

czas zwrotowi, a zabezpieczenie jej zwrotu następuje przez bank kredytujący. W przypadku, gdy wnioskodawca proponuje formę zabezpieczenia zwrotu dopłat inną niż przez bank kredytujący, wniosek podlega odrębnej ocenie NFOŚiGW.

Formularze wniosków o dopłaty do kredytów znajdują się na stronie internetowej Narodowego Funduszu: www.nfosigw.gov.pl w zakładce „Środki krajowe/formularze wniosków”, przy każdym programie priorytetowym. ■

Krzysztof Choromański

Porady prawne

Opłaty za emisję dwutlenku węgla do powietrza

Zbliża się okres składania sprawozdań dotyczących korzystania ze środowiska oraz wnoszenia opłat z tego tytułu. W związku z tym zachodzi konieczność wyliczenia także opłaty za emisję dwutlenku węgla do powietrza.

Przypominamy, że rozliczenie emisji dwutlenku węgla powinno się odbywać zgodnie z metodyką monitorowania emisji CO₂ zawartą w systemie handlu uprawnieniami do emisji.

WAŻNE!

Obliczenia wielkości emisji CO₂ opierają się na następującym wzorze: **Emisje CO₂ = dane dotyczące działalności x wskaźnik emisji x współczynnik utleniania** lub na metodzie alternatywnej, o ile metoda taka jest określona w wytycznych dotyczących danej kategorii działalności.

Wyrażenia zawarte we wzorze określone są dla emisji z procesów spalania i emisji z procesów technologicznych w następujący sposób:

1) Emisje z procesów spalania:

Dane dotyczące działalności opierają się na parametrze zużycia paliwa. Ilość zużytego paliwa wyraża się

w jednostkach zawartości energii jako TJ, chyba że niniejsze wytyczne stanowią inaczej. Wskaźnik emisji wyrażony jest jako t CO₂/TJ, chyba że niniejsze wytyczne stanowią inaczej. Podczas zużycia paliwa cały węgiel zawarty w paliwie nie ulega utlenieniu do CO₂.

Utlenianie niecałkowite zachodzi na skutek niepełnej efektywności procesu spalania, w którym pewna część węgla pozostaje niespalona lub ulega spaleniemu częściowemu do postaci sadzy lub popiołu. Węgiel nieutleniony lub utleniony częściowo uwzględnia się we współczynniku utleniania, który wyraża się jako ułamek. Współczynnik utleniania wyraża się w ułamku liczby całkowitej. W efekcie powstaje następujący wzór obliczeniowy:

Emisje CO₂ = przepływ paliwa [t lub Nm³] x wartość opałowa [TJ/t lub TJ/Nm³] x wskaźnik emisji [t CO₂/TJ] x współczynnik utleniania.

2) Emisje z procesów technologicznych:

Dane dotyczące działalności opierają się na parametrze zużycia mate-

riału, wydajności przetwórczej lub wielkości produkcji; wyraża się je w tonach [t] lub metrach sześciennych [Nm³]. Wskaźnik emisji wyraża się w [t CO₂/t lub t CO₂/Nm³]. Węgiel zawarty w materiałach początkowych, który w trakcie procesu nie ulega utlenieniu do postaci CO₂, uwzględnia się we współczynniku konwersji, który wyraża się jako ułamek.

W przypadku gdy współczynnik konwersji uwzględnia się we wskaźniku emisji, nie stosuje się oddzielnego współczynnika konwersji. Ilość użytego materiału początkowego wyraża się parametrami masy lub objętości [t lub Nm³].

W efekcie powstaje następujący wzór obliczeniowy:

Emisje CO₂ = dane dotyczące działalności [t lub Nm³] x wskaźnik emisji [t CO₂/t lub Nm³] x współczynnik konwersji.

Określanie danych dotyczących działalności

Operator instalacji może określić dane dotyczące działalności na podstawie potwierdzonej rachunkiem zakupionej ilości paliwa lub mate-

riału, określonych zgodnie z załącznikiem I oraz z zatwierdzonymi poziomami dokładności podanymi w załącznikach II-XI. W przypadku gdy danych dotyczących działalności na potrzeby obliczenia wielkości emisji nie można określić bezpośrednio, dane te określa się przez ocenę zmian zapasów:

$$\text{Materiał C} = \text{Materiał P} + (\text{Materiał S} - \text{Materiał E}) - \text{Materiał O},$$

gdzie:

Materiał C – materiał przetworzony w okresie sprawozdawczym,
Materiał P – materiał zakupiony w okresie sprawozdawczym,
Materiał S – zapas materiału na początku okresu sprawozdawczego,
Materiał E – zapas materiału na końcu okresu sprawozdawczego,
Materiał O – materiał zużyty do innych celów (transportu lub odsprzedaży).

Obliczanie wskaźnika emisji

Wskaźniki emisji opierają się na zawartości węgla w paliwach lub materiałach wsadowych i wyraża się je jako t CO₂/TJ (emisje z procesów spalania) lub t CO₂/t albo t CO₂/Nm³ (emisje z procesów technologicznych).

W celu osiągnięcia najwyższego stopnia przejrzystości i jak największej spójności z krajowymi wykazami gazów cieplarnianych stosowanie wskaźników emisji dla paliwa wyrażonych jako t CO₂/t, a nie jako t CO₂/TJ, w odniesieniu do emisji ze spalania ogranicza się do przypadków, które inaczej skutkowałyby dla operatora instalacji nieracjonalnymi kosztami.

WAŻNE!

Do przeliczania węgla na odpowiednią wartość dla CO₂ stosuje się współczynnik 3,664 [t CO₂/t C].

Biomasę uważa się za neutralną pod względem emisji CO₂. W odniesieniu do biomasy stosuje się wskaźnik emisji wynoszący 0 [t CO₂/TJ lub t lub Nm³].

Współczynniki utleniania i konwersji

Współczynnik utleniania dla emisji z procesów spalania lub współczynnik konwersji dla emisji z procesów technologicznych stosuje się w celu odzwierciedlenia proporcji węgla, który nie został utleniony lub przetworzony w procesie. W odniesieniu do współczynników utleniania uchyla się wymóg stosowania najwyższego poziomu dokładności. W sytuacji, gdy w danej instalacji stosowane są różne paliwa lub materiały i oblicza się współczynniki utleniania dla konkretnych kategorii działalności, operator instalacji może określić jeden zbiorczy współczynnik utleniania dla całej działalności i stosować go względem wszystkich paliw lub materiałów albo przypisać niekompletne utlenianie do jednego głównego strumienia paliwa lub materiału, a wobec innych stosować wartość równą 1.

Pomiary emisji

Wielkość emisji gazu cieplarnianego może być określona przy użyciu systemów ciągłych pomiarów emisji (CEMS) ze wszystkich lub z wybranych źródeł, stosując do tego celu znormalizowane lub przyjęte metody, pod warunkiem uzyskania przez operatora instalacji zatwierdzenia ze strony właściwych organów, przed rozpoczęciem danego okresu sprawozdawczego, stwierdzającego, że stosowanie metody CEMS umożliwia osiągnięcie większej dokładności niż obliczenie wielkości emisji przy użyciu najwyższych poziomów dokładności.

Procedury stosowane do pomiaru stężeń oraz przepływu mas i objętości muszą, jeśli są dostępne, być

zgodne ze znormalizowaną metodą, która ogranicza próbkowanie i błąd pomiaru, i ma znany poziom niepewności pomiaru. Stosuje się normy CEN (tj. wydane przez Europejski Komitet Normalizacyjny), jeśli są dostępne. Jeżeli normy CEN nie są dostępne, stosuje się odpowiednie normy ISO (tj. wydane przez Międzynarodową Organizację Normalizacyjną) lub normy krajowe. W przypadku braku obowiązujących norm, w miarę możliwości można stosować procedury zgodne z projektami norm lub wytycznymi określającymi najlepsze praktyki przemysłowe w danej branży.

Odpowiednie normy ISO obejmują m.in.:

- ISO 12039:2001 „Emisja ze źródeł stacjonarnych – Pomiar tlenu węgla, dwutlenku węgla i tlenu – Charakterystyka osiągnięć i kalibracja – Metoda automatyczna”.
- ISO 10396:2006 – „Emisja ze źródeł stacjonarnych – Pobieranie próbek do automatycznego pomiaru stężenia składników gazowych”.
- ISO 14164:1999 „Emisja ze źródeł stacjonarnych – Pomiar strumienia objętości gazu w kanałach – Metoda automatyczna”.

Szczególne procedury w celu określenia wskaźników emisji dla konkretnych kategorii działalności, wraz z procedurą próbkowania dla konkretnych rodzajów paliwa, jest uzgadniana z właściwymi organami przed rozpoczęciem danego okresu sprawozdawczego, w którym mają one być stosowane.

Procedury zastosowane do pobierania prób paliwa i ustalania jego wartości opałowej, zawartości węgla i wskaźnika emisji powinny, jeśli są dostępne, być zgodne ze znormalizowaną metodą, która ogranicza błędy w zakresie pobierania próbek i dokonywania pomiarów i której niepewność pomiaru jest znana. Jeżeli

normy CEN są dostępne, należy je zastosować. Jeżeli normy CEN są niedostępne, stosuje się normy ISO lub normy krajowe.

Jeżeli nie istnieją żadne mające zastosowanie normy, procedury można przeprowadzić, o ile jest to możliwe, zgodnie z projektami norm lub wytycznymi określającymi optymalne praktyki w danej branży.

Odnoszące normy CEN są następujące:

- EN ISO 6976:2005 „Gaz ziemny – Obliczanie wartości kalorycznych, gęstości, gęstości względnej i liczby Wobbego na podstawie składu”.
- EN ISO 4259:1996 „Przetwory naftowe – Wyznaczanie i stosowanie precyzji metod badania”.

Odnoszące normy ISO są następujące:

- ISO 13909-1,2,3,4:2001 Węgiel kamienny i koks – Mechaniczne pobieranie próbek.
- ISO 5069-1,2:1983: Węgale brunatne (lignity) – Zasady pobierania próbek.
- ISO 625:1996 Paliwa stałe – Ustalenie zawartości węgla i wodoru – Metoda Liebiga.
- ISO 925:1997 Paliwa stałe – Oznaczanie zawartości węgla węglanowego – Metoda wagowa.
- ISO 9300-1990: Pomiary strumienia masy gazu za pomocą dysz Venturiego o przepływie krytycznym.
- ISO 9951-1993/94 Pomiar przepływu gazu w obwodach zamkniętych – Mierniki turbinowe.

Uzupełniające normy krajowe do charakteryzowania paliw są następujące:

- DIN 51900-1:2000 „Testowanie paliw stałych i płynnych –

Określanie wartości opałowej brutto przy użyciu bomby kalorymetrycznej i obliczanie wartości opałowej – Część 1: Zasady, urządzenia, metody”.

- DIN 51857:1997 „Paliwa gazowe i inne gazy – Obliczanie wartości opałowej, gęstości, gęstości względnej i indeksu Wobbea gazów czystych i mieszanin gazów”.
- DIN 51612:1980 „Testowanie upłynnionego gazu ziemnego; obliczanie wartości opałowej netto”.
- DIN 51721:2001 „Testowanie paliw stałych – Określanie zawartości węgla i wodoru” (mającą zastosowanie do paliw płynnych).

✓ PAMIĘTAJ!
Termin złożenia sprawozdań dotyczących korzystania ze środowiska za pierwsze półrocze 2008 r. mija 31 lipca 2008 r. ■
Zbigniew Bieńko

! Temat numeru

Nowe konkursy w POIiŚ

W Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko w ostatnich dniach ogłoszono kolejne konkursy w zakresie ochrony środowiska, w priorytetach I, II i V.

Konkursy ogłoszone w Priorytecie V POIiŚ to:

- Konkurs 1/2008: Ochrona gatunków i siedlisk in-situ.
- Konkurs 2/2008: Szkolenia oraz aktywna edukacja dla grup zawodowych wywierających największy wpływ na przyrodę i środowisko.

Celem działania, w którym został ogłoszony konkurs 1, jest przywracanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i ostoi gatunków na obszarach chronionych wraz z zachowaniem zagrożonych wyginięciem gatunków oraz różnorodności biologicznej. W ramach konkursu finansowane będą komplek-

sowe projekty służące ochronie in-situ różnorodności biologicznej oraz czynnej ochronie rodzimych gatunków i siedlisk przyrodniczych zagrożonych w skali Europy i kraju.

Przykładowe rodzaje projektów:

- planowanie działań ochronnych, ochrona i odbudowa zdegradowanych siedlisk lądowych i wodnych, w tym morskich,
- ochrona in-situ i reintrodukcja gatunków chronionych,
- wykup gruntów kluczowych dla ochrony przyrody i ich renaturyzacja,
- przywracanie właściwych stosunków wodnych siedlisk wodno-błotnych,
- usuwanie nalotu roślinności drzewiastej i krzewiastej na siedliskach nieleśnych,
- kształtowanie strefy ekotonów na granicy siedlisk leśnych i nieleśnych,

- usuwanie i ograniczanie niekorzystnych wpływów inwazyjnych gatunków obcych,
- zachowanie i poprawa różnorodności biologicznej na terenach niezurbanizowanych.

✓ WAŻNE!
Nabór wniosków odbywa się w terminie 23.07.2008-1.09.2008 do godz. 16.00.

Kwota przewidziana na konkurs to 35 000 000 PLN.

Składane projekty będą oceniane według kryteriów dla Działania 5.1, formalnych, merytorycznych I i II stopnia. Formalne kryteria, oprócz podstawowych wymogów obowiązujących dla wszystkich działań (zachowanie terminów, kompletność, zgodność z dokumentami programowymi), obejmują również dodatkowe kryteria formalne dla

Działania 5.1:

- Projekt o charakterze powtarzalnym – realizowany z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi; opis V osi priorytetowej zakłada wspieranie projektów o charakterze powtarzalnym – realizowanych z wykorzystaniem metod i narzędzi o potwierdzonej skuteczności. Beneficjent powinien zadeklarować, czy planowany projekt spełnia to założenie.
- Poprawność wykonania Planu realizacji przedsięwzięcia; ocenie podlega zgodność załączonego do wniosku Planu realizacji przedsięwzięcia z instrukcją jego wykonania oraz wymogami określonymi w ogłoszeniu o konkursie.
- Pozytywna opinia służb odpowiedzialnych za ochronę przyrody na obszarze, na którym realizowany będzie projekt; ocenie podlega, czy zasadność realizacji projektu została potwierdzona przez Głównego Konserwatora Przyrody, wojewódzkiego konserwatora przyrody lub dyrektora parku narodowego w przypadku projektów w parkach narodowych. W przypadku ośrodków CITES projekt musi być dodatkowo zgodny z koncepcją budowy ośrodków CITES opracowaną przez ministra właściwego ds. środowiska.

Kryteria merytoryczne I stopnia:

- wartość merytoryczna projektu oraz zakładane efekty ekologiczne,
- znaczenie gatunku lub siedliska dla europejskich lub krajowych zasobów,
- znaczenie zagrożeń i pilność ich likwidacji,
- status ochronny obszaru,
- zasięg przestrzenny projektu,
- kompleksowość projektu.

Kryteria merytoryczne II stopnia:

- kompletność dokumentacji aplikacyjnej: wniosku i załączników,

- poprawność analizy finansowej i ekonomicznej,
- spójność informacji zawartych we wniosku, załącznikach do wniosku,
- poprawność identyfikacji i przypisania wydatków projektu z punktu widzenia ich kwalifikowalności,
- gotowość techniczna projektu do realizacji na poziomie wymaganym dla danego priorytetu/działania POIiŚ,
- gotowość organizacyjno-instytucjonalna projektu w obszarze zawierania umów,
- trwałość projektu, zdolność do utrzymania produktów projektu, co najmniej 5 lat po zakończeniu realizacji,
- wykonalność finansowa projektu,
- efektywność energetyczna proponowanych rozwiązań technicznych lub brak wpływu na efektywność energetyczną,
- zgodność projektu z wymaganiami prawa dotyczącego ochrony środowiska.

Celem konkursu 2 jest zwiększenie świadomości w zakresie potrzeby i właściwych metod ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu. W ramach konkursu wspierane będą ogólnopolskie lub ponadregionalne przedsięwzięcia edukacyjne dotyczące ochrony środowiska i przyrody skierowane do grup zawodowych wywierających największy wpływ na przyrodę, w tym:

- projekty wskazujące sposoby uwzględniania potrzeb ochrony przyrody w gospodarce leśnej, gospodarce wodnej oraz planowaniu przestrzennym,
- szkolenia usprawniające i ulepszające proces ocen oddziaływania na środowisko,
- szkolenia dla służb ratowniczych i wojska usprawniające likwidowanie zagrożeń dla środowiska,
- szkolenia dla służb celnych, Policji, wymiaru sprawiedliwości oraz straży branżowych usprawniające wykrywanie i sankcjonowanie

wanie przestępstw przeciwko środowisku.

Typ finansowanych działań – ogólnopolskie lub ponadregionalne szkolenia oraz aktywna edukacja dla grup zawodowych wywierających największy wpływ na przyrodę.

WAŻNE!

Nabór wniosków odbywa się w terminie 23.07.2008-25.08.2008 r. do godz. 16.00.

Kwota przewidziana na konkurs wynosi 3 000 000 PLN.

Składane projekty będą oceniane według kryteriów dla Działania 5.4, formalnych, merytorycznych I i II stopnia. Formalne kryteria, oprócz podstawowych wymogów obowiązujących dla wszystkich działań (zachowanie terminów, kompletność, zgodność z dokumentami programowymi), obejmują również dodatkowe kryteria formalne dla Działania 5.4:

- projekt o charakterze powtarzalnym – realizowany z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi,
- poprawność wykonania planu realizacji przedsięwzięcia,
- doświadczenie beneficjenta w realizacji projektów z zakresu komunikacji społecznej.

Kryteria merytoryczne I stopnia:

- wartość merytoryczna projektu oraz zakładane efekty ekologiczne,
- stopień rozpowszechnienia informacji na temat zagadnienia będącego przedmiotem szkolenia,
- spodziewany zasięg rozpowszechnienia informacji,
- doświadczenia beneficjenta,
- kompleksowość projektu.

Kryteria merytoryczne II stopnia:

- kompletność dokumentacji aplikacyjnej: wniosku i załączników (poprawność analizy finansowej i ekonomicznej; spójność

informacji zawartych we wniosku, załącznikach do wniosku; poprawność identyfikacji i przypisania wydatków projektu z punktu widzenia ich kwalifikowalności),

- gotowość techniczna projektu do realizacji na poziomie wymaganym dla danego priorytetu/działania POIiŚ,
- gotowość organizacyjno-instytucjonalna projektu w obszarze zawierania umów,
- trwałość projektu, zdolność do utrzymania produktów projektu, co najmniej 5 lat po zakończeniu realizacji,
- wykonalność finansowa projektu,
- efektywność energetyczna proponowanych rozwiązań technicznych lub brak wpływu na efektywność energetyczną,
- zgodność projektu z wymaganiami prawa dotyczącego ochrony środowiska.

Dwa konkursy zostały ogłoszone również w zakresie projektów dotyczących infrastruktury ochrony środowiska:

- Priorytet I – Gospodarka wodno-ściekowa, działanie 1.1 – Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM (konkurs nr 2/POIiŚ/1.1/08/2008).
- Priorytet II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi, działanie 2.2 – Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich (konkurs nr 1/POIiŚ/2.2/08/2008).

Jest to już druga edycja konkursów w tych priorytetach. Nabory w poprzednich konkursach w Priorytetach I i II zostały przeprowadzone w okresie od 21 kwietnia do 26 maja 2008 r. Obecnie trwa ocena formalna wniosków złożonych w tych pierwszych w POIiŚ konkursach. Pod koniec czerwca Instytucje Wdrażające prowadzące ocenę formalną zgodnie z regulaminami konkursów w razie wystąpienia braków zwywały do uzupełnienia wniosków.

W terminie 7 dni potencjalni beneficjenci, którzy złożyli wnioski, byli zobligowani do udzielenia wyjaśnień.

Uwagi instytucji wdrażających do złożonych wcześniej wniosków wskazują, że potencjalni beneficjenci obecnej tury powinni się liczyć z drobiazgową kontrolą formalną, podobnie jak w pierwszej edycji konkursu, a to dopiero początek drogi. Dalej będą wykonywane szczegółowe oceny merytoryczne. Warto zatem wykorzystać pozostały do końca naboru czas na dopracowanie dokumentacji. Osoby, które dopiero rozpoczęły przygotowania projektów, mają małe szanse, by zdążyć w tej edycji. Pozostają jednak kolejne terminy.

Kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów w ramach obecnie ogłoszonego konkursu wynosi dla:

- Priorytetu I – Gospodarka wodno-ściekowa, działanie 1.1 – Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM – 300 mln euro z Funduszu Spójności (konkurs nr 2/POIiŚ/1.1/08/2008).
- Priorytetu II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi, działanie 2.2. Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich – 50 mln euro z Funduszu Spójności (konkurs nr 1/POIiŚ/2.2/08/2008).

✓ WAŻNE!

Wnioski należy składać w terminie od 1 sierpnia do 1 września 2008 r. w godzinach 9.00-15.00 do właściwej Instytucji Pośredniczącej II stopnia (IP II):

- do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie dla projektów o szacowanej wartości powyżej 25 mln euro,
- do właściwego dla danego województwa Wojewódzkiego Fundu-

szu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dla projektów o szacowanej wartości poniżej 25 mln euro.

W celu identyfikacji właściwej IP II należy dokonać przeliczenia kosztu projektu z PLN na euro w oparciu o średni kurs Europejskiego Banku Centralnego z 6 miesięcy poprzedzających miesiąc ogłoszenia o naborze wniosków, który w obecnych konkursach wynosi 3,529. Ww. przeliczenia dokonuje się wyłącznie w celu określenia właściwej IP II.

Zgodnie z aktualnym harmonogramem konkursów (dokument „Terminy naborów wniosków o dofinansowanie w ramach POIiŚ – stan na 31 maja 2008 r.) w nadchodzących miesiącach można się spodziewać kolejnych konkursów:

- **Priorytet I Gospodarka wodno-ściekowa – w dokumencie podane są tylko dwa już ogłoszone konkursy, ale we wcześniejszych dokumentach mowa była o jeszcze dwóch konkursach w bieżącym roku.**
- **Priorytet II Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi:**
  - 2.1 Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych – podobnie jak w Priorytecie II,
  - 2.2 Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich – listopad 2008 r.
- **Priorytet III Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska:**
  - 3.1 Retencjonowanie wody i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego – listopad 2008 r.
  - 3.2 Zapobieganie i ograniczanie skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdzia-

- łanie poważnym awariom – listopad 2008 r.
- 3.3 Monitoring środowiska – listopad 2008 r.
- **Priorytet IV Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska:**
- 4.1 Wsparcie systemów zarządzania środowiskowego – I kwartał 2009 r.
  - 4.2 Racjonalizacja gospodarki zasobami i odpadami w przedsiębiorstwach – IV kwartał 2008 r.
  - 4.3 Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania najlepszych dostępnych technik (BAT) – IV kwartał 2008 r.
  - 4.4 Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej – IV kwartał 2008 r.
  - 4.5 Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie ochrony powietrza – IV kwartał 2008 r.
  - 4.6 Wsparcie dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie odzysku

i unieszkodliwiania odpadów innych niż komunalne – IV kwartał 2008 r.

➤ **Priorytet V Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych:**

- 5.1 Wsparcie kompleksowych projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej – w dokumencie podany jest tylko termin obecnie ogłoszonego konkursu.
- 5.2 Zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych – ogłoszenie 14 lipca 2008 r., termin naboru 18 sierpnia 2008-20 października 2008; kolejny planowany termin III kwartał 2009 r.
- 5.3 Opracowanie planów ochrony – ogłoszenie 14 lipca 2008 r., termin naboru 18 sierpnia 2008-22 września 2008; kolejny planowany termin III kwartał 2009 r.
- 5.4 Kształtowanie postaw

społecznych sprzyjających ochronie środowiska, w tym różnorodności biologicznej – w dokumencie podany jest tylko termin obecnie ogłoszonego konkursu.

➤ **Priorytet IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna:**

- 9.1 Wysokosprawne wytwarzanie energii – III-V kw. 2008 r.
- 9.2 Efektywna dystrybucja energii – III-IV kw. 2008 r.
- 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej – III kw. 2008 r.
- 9.4 Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych – III-IV kw. 2008 r.
- 9.5 Wytwarzanie biopaliw ze źródeł odnawialnych – III-IV kw. 2008 r.
- 9.6 Sieci ułatwiające odbiór energii ze źródeł odnawialnych – III-IV kw. 2008 r. ■

Krzysztof Choromański

Finanse

Rozliczanie za spalanie paliw w małych kotłach

Przedsiębiorcy, którzy dokonują spalania paliw w kotłach grzewczych, powinni w niektórych przypadkach uiścić opłaty za korzystanie z nich.

Ci, którzy posiadają mniejsze kotły o nominalnej mocy cieplnej do 5 MW, są w uprzywilejowanej sytuacji. Ustawodawca wprowadza bowiem dla nich stawki ryczałtowe. Nie muszą dokonywać wyliczenia opłat odrębnie każdego rodzaju zanieczyszczenia i następnie sumować kwot.

WAŻNE!

Posiadacze mniejszych kotłów, stosują tabelę I obwieszczenia ministra środowiska z dnia 20 września 2007 r. w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2008 (M.P. Nr 68, poz. 754 z dnia 3 października 2007 r.). Podmiot korzystający ze środowiska ustala we własnym zakresie wysokość należnej opłaty i wnosi ją na rachunek właściwego urzędu marszałkowskiego.

Ze stawek zryczałtowanych można korzystać, jeśli dla kotła nie jest wymagane pozwolenie na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza albo pozwolenie zintegrowane. Zazwyczaj jednak dla kotłów o niewielkiej mocy takich pozwoleń nie trzeba.

Przy eksploatacji kotłowni w zakresie niewymagającym pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza osoby fizyczne, niebędące przedsiębiorcami, nie muszą ponosić opłat.

Masz pytanie do naszych ekspertów?
Chcesz uzyskać więcej informacji na wybrany temat?

Napisz do Redakcji!
e-mail: szewczyk@dashofer.pl

Tabela I. Jednostkowe stawki opłat za gazy lub pyły wprowadzane do powietrza z kotłów o nominalnej mocy cieplnej do 5 MW opalanych węglem kamiennym, koksem, drewnem, olejem lub paliwem gazowym, dla których nie jest wymagane pozwolenie na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza

Lp.	Rodzaje kotłów	Nominalna moc cieplna kotła w MW	Jednostkowa stawka za gazy lub pyły wprowadzane do powietrza z jednostki spalonego paliwa
I	Kotły opalane węglem kamiennym		
1	Kocioł z rusztem mechanicznym, z urządzeniem odpylającym	\u8804 3	14,38 zł/Mg
	> 3 i \u8804 5	13,45 zł/Mg	
2	Kocioł z rusztem mechanicznym, bez urządzenia odpylającego	\u8804 5	22,28 zł/Mg
3	Kocioł z rusztem stałym, z ciągiem naturalnym	\u8804 5	24,96 zł/Mg
4	Kocioł z rusztem stałym, z ciągiem sztucznym, z urządzeniem odpylającym	\u8804 5	18,95 zł/Mg
5	Kocioł z rusztem stałym, z ciągiem sztucznym, bez urządzenia odpylającego	\u8804 5	27,88 zł/Mg
II	Kotły opalane koksem		
1	Kocioł z rusztem stałym, z ciągiem naturalnym	\u8804 5	19,13 zł/Mg
2	Kocioł z rusztem stałym, z ciągiem sztucznym, z urządzeniem odpylającym	\u8804 5	15,33 zł/Mg
3	Kocioł z rusztem stałym, z ciągiem sztucznym, bez urządzenia odpylającego	\u8804 5	22,00 zł/Mg
III	Kotły opalane drewnem		
		\u8804 5	3,67 zł/Mg
IV	Kotły opalane olejem		
1	Olej lekki (zawartość siarki nie większa niż 0,5%)	\u8804 5	7,61 zł/Mg
2	Olej opałowy (zawartość siarki nie większa niż 1%)	\u8804 5	9,35 zł/Mg
3	Olej opałowy (zawartość siarki od 1% do 1,5%)	\u8804 5	14,81 zł/Mg
4	Olej napędowy	\u8804 5	7,33 zł/Mg
V	Kotły opalane paliwem gazowym		
1	Gaz ziemny wysokometanowy	\u8804 1,4	1087,30 zł/10 ⁶ m ³
	> 1,4 i \u8804 5	1358,51 zł/10 ⁶ m ³	
2	Gaz ziemny zaazotowany	\u8804 1,4	760,25 zł/10 ⁶ m ³
	> 1,4 i \u8804 5	952,16 zł/10 ⁶ m ³	
3	Gaz płynny propan-butan	\u8804 5	1,47 zł/Mg

Paulina Grabowska

Finanse

Sankcje karne za przewinienia z art. 32 i 33 Ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów

Sankcją za popełnienie deliktów z art. 32 i 33 Ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów jest tylko kara pieniężna. Jest ona nakładana w 3 granicach.

- 1) od 50 000 do 300 000 zł – za delikty z art. 32 ust. 1, 2 i 3;
- 2) od 30 000 do 150 000 zł – za delikty z art. 33 ust. 1 i 2;
- 3) od 20 000 do 60 000 zł – za delikty z art. 33 ust. 3.

Mamy więc do czynienia z sankcją nazywaną w doktrynie prawa karnego sankcją względnie określoną w granicach od minimum do maksimum. W tych granicach organ nakładający karę może poruszać się swobodnie, aczkolwiek jest krępowany wskazówkami zamieszczonymi w art. 34.

Treść kolejnego art. 34 Ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów jest następująca:

Art. 34. Przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa w art. 32 i 33, należy uwzględnić w szczególności ilość, rodzaj i charakter odpadów, w tym możliwość zagrożeń dla ludzi i środowiska powodowanych przez te odpady, oraz okoliczności uprzedniego naruszenia przepisów ustawy i rozporządzenia nr 1013/2006.

Wskazane w art. 34 okoliczności, które należy uwzględnić przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, zostały podane jedynie tytułem przykładu, za czym przemawia zwrot „w szczególności”. Oznacza to, że na wysokość kary mogą wpływać i inne okoliczności, według uznania wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska jako organu właściwego do nałożenia kary.

Art. 34 nakazuje wojewódzkiemu inspektorowi uwzględnić dwie okoliczności o charakterze:

- 1) przedmiotowym: ilość, rodzaj i charakter odpadów, w tym możliwość zagrożeń dla ludzi i środowiska;
- 2) związanym z uprzednim zachowaniem sprawcy deliktu: ewentualne powtórne lub wie-

lokrotne naruszenie przepisów ustawy i rozporządzenia nr 1013/2006.

Na tym tle pojawia się problem prawny o ogromnej wadze praktycznej: czy w odwołaniu od decyzji wydanej przez wojewódzkiego inspektora można kwestionować wymiar kary oraz, co ważniejsze, czy w skardze do sądu administracyjnego można ten wymiar kary kwestionować. Twierdząca odpowiedź na pierwszą część pytania jest oczywista – nie ma żadnych powodów, które uniemożliwiałyby ukaranemu kwestionowaniu w odwołaniu wysokości nałożonej kary. Znacznie bardziej skomplikowana jest odpowiedź na drugą część pytania.

Założeniem sądownictwa administracyjnego jest, że sąd administracyjny bada jedynie legalność decyzji. Mogłoby się wydawać, że niezależnie od tego, czy za delikt z art. 32 ust. 1 organy Inspekcji Ochrony Środowiska nałożyły karę w wysokości 50 000 zł czy też w wysokości 300 000 zł, decyzja jest zgodna z prawem, skoro mieści się w granicach zakreślonych przez art. 32 ust. 1. Gdyby iść tym torem rozumowania, trzeba by było stwierdzić, że kwestionowanie wysokości nałożonej kary nie ma żadnego sensu, ponieważ jeżeli kara mieści się w granicach od 50 000 do 300 000 zł, to decyzja jest zgodna z prawem.

Tymczasem nie jest to takie proste, ponieważ brzmienie art. 34 Ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów jest imperatywne: „przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych (...) należy uwzględnić (...)”. Oznacza to, że Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wydający decyzję w pierwszej instancji i Główny Inspektor Ochrony Środowiska rozpatrujący odwołanie musi uwzględnić to, o czym mowa w art. 34. A jeżeli nie uwzględni – czy taka decyzja jest zgodna z pra-

wem? Kwestia ta okazuje się niesłychanie skomplikowana, przeciętne uwzględnienie okoliczności, o których mowa w art. 34, jest pozostawione organowi nakładającemu karę, a więc organ według swego uznania, mając na uwadze okoliczności wskazane w art. 34, rozstrzyga, czy nakłada karę w wysokości 50 000 zł czy 300 000 zł, czy też wybiera jakąś kwotę mieszczącą się w „widełkach” od 50 000 do 300 000 zł. W oparciu o co można stanowisko organów Inspekcji Ochrony Środowiska kwestionować? Chyba tylko ze względu na błąd w ocenie okoliczności wskazanych w art. 34. Jeżeli tak, to okazuje się, że ustawodawca zobowiązał sądy administracyjne do orzekania o kwestiach, które są im zasadniczo obce, o tym mianowicie, czy ocena przeprowadzona przez organy administracji na podstawie art. 34 była prawidłowa.

Jeżeli organ nakładający karę wskaże w uzasadnieniu decyzji, dlaczego wybrał taką a nie inną wysokość kary i powoła się na art. 34, to taka decyzja jest trudna do zakwestionowania w postępowaniu przed sądem administracyjnym. Mocno wątpliwe wydaje się, aby sąd administracyjny mógł uznać, że decyzja jest niezgodna z prawem, w oparciu o własną ocenę okoliczności wskazanych w art. 34, odmienną od oceny organów inspekcji. Gdyby to był sąd powszechny, to prowadzenie takich ocen byłoby zupełnie zrozumiałe, w odniesieniu do sądu administracyjnego pojawiają się zasadnicze wątpliwości.

Wskazane rozumowanie stanowi dodatkowe potwierdzenie trafności tezy teoretycznej, że o odpowiedzialności administracyjnej tak bliskiej odpowiedzialności karnej powinny rozstrzygać sądy powszechne, a nie sądy administracyjne. ■

Redakcja

Rodzaje opłat w prawie geologicznym i górnictwym

Prawo geologiczne przewiduje, że wykonywanie niektórych rodzajów określonej nim działalności wymaga wniesienia opłaty. Tymi ostatnimi są:

- 1) opłata eksploatacyjna;
- 2) opłata quasi-eksploatacyjna;
- 3) opłaty podwyższone.

Opłata eksploatacyjna

Wydobycie kopaliny przez przedsiębiorcę powoduje powstanie obowiązku wniesienia opłaty eksploatacyjnej. Ustala się ją w postaci iloczynu:

- 1) ustalonej przepisami stawki oraz
- 2) ilości kopaliny wydobytej w okresie rozliczeniowym (jest nim kwartał).

Maksymalne i minimalne stawki opłat ustala załącznik do ustawy. Aktualne stawki opłat określone zostały w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 października 2007 r. w sprawie stawek opłat eksploatacyjnych (Dz. U. Nr 211, poz. 1541).

Dla kopalini towarzyszących stawka opłaty jest o 50% niższa.

Obowiązki przedsiębiorcy

Obliczenia opłaty eksploatacyjnej dokonuje przedsiębiorca, bez wezwania. W terminie do 1 miesiąca po upływie kwartału ma on obowiązek:

- 1) dokonania zapłaty;
- 2) przedstawienia organowi koncesyjnemu oraz podmiotom, otrzymującym wpływy z tytułu opłaty eksploatacyjnej informacji określającej m.in. ilość wydobytej kopaliny, przyjętą stawkę oraz wysokość należnej opłaty, a także przedstawienia im kopii dowodów wpłat.

Co do wzorów druków we wspomnianych sprawach zob. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów druków informacji dotyczącej opłaty eksploatacyjnej za wydobytą kopalinę ze złoża (Dz. U. Nr 153, poz. 1773).

Dla powstania obowiązku wniesienia opłaty nie ma znaczenia cena (wartość rynkowa) wydobytej kopaliny ani też wprowadzenie jej do obrotu. Obowiązek wniesienia opłaty jest konsekwencją wydobywania kopaliny, bez względu na dalszy sposób postępowania z nią.

Opłata eksploatacyjna ustalana w drodze decyzji

Jeżeli przedsiębiorca nie dopełni obowiązku wniesienia opłaty eksploatacyjnej bądź nie przedstawi wymaganej informacji i dowodów wpłat, bądź jeżeli informacja nasuwa zastrzeżenia, należną opłatę ustala organ koncesyjny w drodze decyzji, stosując stawkę obowiązującą w okresie rozliczeniowym, którego dotyczy opłata (art. 84 pr.g.g.).

Opłata quasi-eksploatacyjna

Opłata quasi-eksploatacyjna (niekiedy nazywana koncesyjną) obciąża przedsiębiorcę, który uzyskał koncesję na działalność inną, niż wydobywanie kopaliny. Dla działalności w zakresie:

- 1) poszukiwania (rozpoznawania) złóż kopalini stawki opłaty określa ustawa (art. 85 ust. 2-4 pr.g.g.), a koncesja powinna określić m.in. terminy płatności; opłata stanowi iloczyn stawki oraz wielkości powierzchni objętej działalnością;
- 2) podziemnego magazynowania (składowania) stawki również

określa ustawa, a opłata wnoszona jest w terminie do miesiąca po upływie kwartału.

Kopie dowodów wniesionych opłat przedsiębiorca niezwłocznie przedstawia organowi koncesyjnemu oraz otrzymującym wpływy z tego tytułu.

Opłaty sankcyjne (podwyższone)

Z dniem 1 stycznia 2002 r. zostały zastąpione przez opłaty sankcyjne (podwyższone) dotychczasowe administracyjne kary pieniężne z tytułu prowadzenia działalności bez wymaganej koncesji bądź z rażącym naruszeniem jej warunków. Wspomniane opłaty są ustalane w drodze decyzji administracyjnej, częściowo podejmowanej przez organy koncesyjne, częściowo przez pozostałe organy administracji geologicznej. Dla obciążenia wspomnianą opłatą wystarczające jest spełnienie przesłanek obiektywnych w postaci prowadzenia działalności bez wymaganej koncesji bądź z rażącym naruszeniem jej warunków (organ orzekający w sprawie powinien jednak wykazać, na czym polegało takie naruszenie i dlaczego uznał je za rażące).

W razie wydobywania kopaliny bez wymaganej koncesji bądź z rażącym naruszeniem jej warunków stawka takiej opłaty ustalana jest w wysokości osiemdziesięciokrotnej stawki opłaty eksploatacyjnej. W razie wydobywania kopaliny z rażącym naruszeniem koncesji decyzje podejmuje organ koncesyjny. W razie wydobywania bez wymaganej koncesji dla kopalini występujących w obszarach morskich właściwy jest minister właściwy do spraw środowiska, a w pozostałych sytuacjach – starosta.

Z tytułu poszukiwania (rozpoznawania) złoża kopaliny:

- 1) bez wymaganej koncesji stawka wynosi 50 000 zł/km², przy czym każdy rozpoczęty km² liczy się jako cały;
- 2) z rażącym naruszeniem koncesji opłatę ustala się w wysokości trzykrotnej opłaty ustalonej koncesją.

Za bezzbiornikowe magazynowanie substancji w górotworze:

- 1) bez wymaganej koncesji opłata wynosi 8 000 zł/m³ wykorzystanej przestrzeni;
- 2) z rażącym naruszeniem koncesji – w wysokości trzykrotnej opłaty ustalonej koncesją.

W razie podziemnego składowania odpadów:

- 1) bez wymaganej koncesji opłatę ustala się jako dziesięciokrotność opłaty za składowanie odpadów (ustalanej na podstawie prawa ochrony środowiska);
- 2) z rażącym naruszeniem koncesji – w wysokości trzykrotnej opłaty ustalonej koncesją.

Opłaty z tytułu działalności prowadzonej:

- 1) z rażącym naruszeniem koncesji wymierza organ koncesyjny;
- 2) bez wymaganej koncesji, w razie:
  - a) poszukiwania (rozpoznawania) kopaliny – wymierza starosta,
  - b) podziemnego magazynowa-

nia (składowania) – wymierza minister właściwy do spraw środowiska.

Przeznaczenie wpływów

Wpływy z tytułu wszystkich wspomnianych opłat stanowią w 60% dochód gminy (na terenie której jest prowadzone wydobywanie), a w 40% dochód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W razie działalności prowadzonej na obszarach morskich RP całość wpływów z tych tytułów stanowi dochód NFOŚGW. Jeżeli działalność prowadzona jest na terytoriach kilku gmin – wpływy ulegają stosownemu podziałowi. Z dniem 1 stycznia 2005 r. gmina może na prawach strony uczestniczyć w postępowaniu dotyczącym określenia opłaty eksploatacyjnej. Rozwiązanie to nie dotyczy pozostałych opłat ani NFOŚGW. Oznacza to jednocześnie, że (wbrew obiegowym zapatrywaniom) gmina nie ma interesu prawnego w postępowaniach dotyczących opłat regulowanych prawem geologicznym i górniczym. Ocena ta znajduje swe potwierdzenie w orzecznictwie (zob. np. wyroki WSA: z dnia 5 października 2005 r., VI S.A./Wa 960/05, Lex 217347; z dnia 29 października 2006 r., VI S.A./Wa 2401/05, Lex 223329). Jeżeli dany podmiot ma interes prawny w danej sprawie, wówczas jest stroną postępowania. Czym innym jest

natomiast sytuacja, w której dany podmiot nie ma wprawdzie takiego interesu, ale ustawa przyznaje mu takie prawa jak stronie postępowania.

Odesłanie do zobowiązań podatkowych

Do wszystkich omawianych opłat stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych określone działem III ordynacji podatkowej (ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r., Dz. U. 2005 Nr 8, poz. 60, ze zm.), z tym że określone tam uprawnienia organów podatkowych przysługują wierzycielom. Tymi ostatnimi są odpowiednio gmina (gminy) oraz NFOŚGW (art. 87 pr.g.g.). Odesłanie do przepisów o zobowiązaniach podatkowych oznacza natomiast m.in., że w razie opóźnienia w zapłacie powinny być pobierane odsetki podatkowe, a za zobowiązania z tytułu opłat eksploatacyjnych mogą odpowiadać członkowie zarządu spółek akcyjnych oraz z ograniczoną odpowiedzialnością.

Opisane wyżej zasady dotyczące opłat ustalanych na podstawie prawa geologicznego i górniczego dotyczą wyłącznie opłat należnych po dniu 1 stycznia 2002 r. Do opłat (kar pieniężnych) należnych przed tej daty stosuje się przepisy dotychczasowe. ■

Redakcja

Finanse

Opłaty za emisję zanieczyszczeń do powietrza ze statków morskich

Czy emitowanie zanieczyszczeń do powietrza ze statków morskich podlega opłatom, mimo że art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska odsyła do odrębnych przepisów w kwestii ochrony morza przed zanieczyszczeniem przez statki?

Teza

Artykuł 2 ust. 4 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska nie wyłącza stosowania opłat za korzystanie ze środowiska przez statki przebywające na morskich wodach wewnętrznych i terytorialnych Rzeczypospolitej Polskiej, emitujące do powietrza zanieczyszczenia.

Stan faktyczny

Zakład Usług – Spółka z o.o. eksploatujący statki morskie wniósł opłatę w wysokości 78 tys. zł za wprowadzanie do powietrza gazów

i pyłów w okresie od czwartego kwartału 2001 r. do drugiego kwartału 2004 r. Następnie 19 sierpnia 2004 r. złożył do marszałka województwa wniosek o zwrot opłat argumentując, że przepisy Prawa ochrony środowiska nie odnoszą się do statków. Marszałek województwa odmówił zwrotu, wobec czego zakład odwołał się do samorządowego kolegium odwoławczego, które utrzymało decyzję marszałka w mocy. Zakład złożył na nią skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego, który skargę oddalił. Zakład skierował skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego, który wyrokiem z 25 stycznia 2007 r. skargę oddalił.

Z uzasadnienia

Skarga kasacyjna ogranicza się do zarzucenia sądowi pierwszej instancji naruszenia przepisów prawa materialnego, polegającego na błędnej wykładni art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 – Prawo ochrony środowiska. Zdaniem wnoszącego skargę kasacyjną, wykładnia ta sprowadza się do błędnego uznania przez sąd, że zawarte w tym przepisie wyłączenie spod działania przepisów tej ustawy nie dotyczy przestrzeni powietrznej nad morskimi wodami wewnętrznymi i terytorialnymi. Według skarżącego przestrzeń ta mieści się w użytym tam pojęciu morza.

Zarzut ten, wraz z zaprezentowaną w wywodach skargi kasacyjnej argumentacją, nie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem sporu jest zasadność uiszczania przez Zakład Usług – Spółka z o.o. opłat za wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza przez należące do spółki statki przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przed przystąpieniem do rozważania kwestii związanych z interpretacją wskazanego wyżej przepisu niezbędne

jest przypomnienie, że stosownie do art. 86 Konstytucji RP Każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Aktem prawnym zawierającym przepisy odpowiadające zasadzie art. 86 Konstytucji jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska. Określa ona zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów (...), w tym kosztów korzystania ze środowiska (art. 1 pkt 1 lit. c/). Koszty te zostały uregulowane w tytule V dział II ustawy. W art. 284 ust. 1 przewidziany został obowiązek podmiotu korzystającego ze środowiska ustalania we własnym zakresie wysokości należnej opłaty i wniesienia jej na rachunek właściwego urzędu marszałkowskiego. Stosownie do art. 277 ust. 2 ustawy opłaty uiszczą się za wprowadzanie do powietrza gazów i pyłów, pochodzących z eksploatacji urządzeń. Do ponoszenia tych opłat stosuje się odpowiednio przepisy działu III Ordynacji podatkowej, przy czym uprawnienia organów podatkowych przysługują marszałkowi województwa (art. 281 ust. 1 ustawy).

Domagając się zwrotu opłat uiszczonych za wprowadzanie w latach 2001-2004 zanieczyszczeń do powietrza, skarżąca spółka nie kwestionowała tego, że jako przedsiębiorca – armator była podmiotem korzystającym ze środowiska. Żądanie swoje oparła wyłącznie na interpretacji art. 2 ust. 4 Prawa ochrony środowiska innej niż przyjęta przez organy, a także sąd pierwszej instancji. Przepis ten wyłącza stosowanie przepisów tej ustawy w stosunku do niektórych spraw, gdyż stanowi: Zasady ochrony morza przed zanieczyszczeniem przez statki oraz organy właściwe w sprawach tej ochrony określają przepisy odrębne. Takie sformułowanie nie daje podstaw do uznania, że zanieczyszczenia powietrza, po-

wodowane przez statki poruszające się po wodach morskich wewnętrznych i terytorialnych, nie podlegają opłatom, o których mowa w art. 273 ust. 1 i art. 277 ust. 2 Prawa ochrony środowiska.

Punktem wyjścia wykładni prawa jest tekst prawny, Z literalnego jego brzmienia wynika, że wyłącza on spod przepisów ustawy – Prawo ochrony środowiska wszystko to, co odnosi się do zasad ochrony morza przez zanieczyszczeniami, odsyłając w tym zakresie do przepisów odrębnych. Należy więc zauważyć, że opłaty przewidziane w art. 273 ust. 1 i art. 277 ust. 2 Prawa ochrony środowiska nie mieszczą się w pojęciu zasad ochrony morza. Nie stanowią one zakazów ani wymagań, których celem byłaby ochrona morza, czy też kar za ewentualne ich przekroczenie. Są to środki finansowo-prawne, rodzaj daniny publicznej, przewidziane za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza znajdującego się nad terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Poza sporem jest, że w skład tego terytorium wchodzi również morskie wody wewnętrzne i morze terytorialne, jak również znajdująca się nad nimi przestrzeń, co powoduje, że sprawy dotyczące tego terenu – jeżeli nie zostały wyłączone – podlegają jurysdykcji polskiej.

Prawo ochrony środowiska nie precyzuje użytego w art. 2 ust. 4 pojęcia „morza”. Nie można jednak zgodzić się z poglądem zaprezentowanym w skardze kasacyjnej, że pojęcie „morze” użyte w omawianym przepisie jest tożsame z pojęciem obszaru morskiego, zawartym w ustawie z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej. Ustęp 3 w art. 2 tej ustawy, stwierdzając, że zwierzchnictwo terytorialne Rzeczypospolitej Polskiej nad morskimi wodami wewnętrznymi i morzem teryto-

rialnym rozciąga się na wody, przestrzeń powietrzną nad tymi wodami oraz na dno morskie wód wewnętrznych i morza terytorialnego, a także wewnątrz ziemi pod nimi, wskazuje na zakres terytorialnego zwierzchnictwa RP i określa granice władztwa Państwa. Zawarta w tym przepisie treść nie ma żadnego odniesienia do pojęcia „morza” użytego w art. 2 ust. 4 Prawa ochrony środowiska.

Za nietrafne uznać należy też wywody dotyczące ustawy z dnia 16 marca 1995 r. o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki, Konwencji o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego, sporządzonej w Helsinkach 9 kwietnia 1992 r., a także ustawy z dnia 12 września 2002 r. o portowych urządzeniach do odbioru odpadów oraz pozostałości ładunkowych ze statków. Nie można zgodzić się z twierdzeniami wnoszącego skargę kasacyjną, że zawarte w nich postanowienia dotyczą ochrony nie tylko zasobów wody morskiej, ale również znajdującego się nad nią powietrza. Przesądżające w tej kwestii jest brzmienie art. 1 i 3 Konwencji Helsińskiej, z których wynika, że mają one zastosowanie do ochrony środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego, który obejmuje wodę i dno

morskie. Również w cytowanej ustawie o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki brak jest ustaleń, które pozwoliłyby przyjąć, że ta ustawa obejmuje także zanieczyszczanie przez statki powietrza nad wodami wewnętrznymi i morzem terytorialnym. Przewidziane w rozdziale 7 kary pieniężne dotyczą zatapiania w morzu odpadów lub innych substancji. Przepisy dotyczące zapobiegania zanieczyszczaniu powietrza przez statki zostały wprowadzone w załączniku VI do Międzynarodowej Konwencji o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki, sporządzonej w Londynie 2 listopada 1973 r., zwanej obecnie Konwencją „MARPOL”. Obowiązywać one zaczęły Polskę od 25 lipca 2005 r. Analiza postanowień wymienionych wyżej aktów prawnych, a także innych dotyczących ochrony morza, wykazała, że nie zawierają one zakazu ustalania przez Państwa, będące stronami Konwencji, na ich terytorium opłat za korzystanie ze środowiska przez statki. Nie wprowadzają też podobnych uregulowań.

Jeżeli więc w związku z eksploatacją statków na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nastąpiło wprowadzenie przez nie zanieczyszczeń do powietrza, korzystający ze środowiska podmiot był zobowiązany

uiścić opłaty przewidziane w art. 284 ust. 1 Prawa ochrony środowiska, ponieważ art. 2 ust. 4 tej ustawy nie wyłącza stosowania opłat za korzystanie ze środowiska przez statki przebywające na morskich wodach wewnętrznych i terytorialnych Rzeczypospolitej Polskiej, emitujące zanieczyszczenia do powietrza. Ewentualne odstępianie od uiszczania tej swoistego rodzaju daniny publicznej, jako wyjątek od zasady powszechności, powinno wynikać z jasno sformułowanego przepisu zwalniającego armatora statków znajdujących się na wodach terytorialnych od ponoszenia tych opłat. Dotychczasowe brzmienie art. 2 ust. 4 Prawa ochrony środowiska nie uprawnia do przyjęcia interpretacji tego przepisu przedstawionej w skardze.

Uwagi

Wyrok należy do nielicznych, w których sąd uzasadniając swoje stanowisko posiłkowo odwołał się do zasad prawa ochrony środowiska, mianowicie:

- 1) zasady odpowiedzialności, ujętej w art. 86 Konstytucji RP;
- 2) zasady powszechności opłat, którą można wyprowadzić z art. 7 Prawa ochrony środowiska. ■

Redakcja

Pytania i odpowiedzi

 Do jakich należności i opłat należy wnieść w związku z uzyskaniem zezwolenia na wyłączenie gruntów z produkcji?

Ten, kto uzyskał zezwolenie na wyłączenie gruntów z produkcji, jest obowiązany uiścić należność i opłaty roczne, a w odniesieniu do gruntów leśnych – także jednorazowe odszkodowanie z tytułu przedwczesnego wyrębu drzewostanu.

Należność stanowi ekwiwalent ustalonej ustawowo ilości, odpowiednio:

- 1) ton żyta, według wartości przyjmowanej dla potrzeb podatku rolnego;
- 2) m³ drewna, według wartości przyjmowanej dla potrzeb podatku leśnego.

Tak ustalona należność ulega zmniejszeniu o rynkową wartość gruntu, ustaloną na dzień faktycznego wyłączenia. Należność ma charakter jednorazowy i jest płatna w termi-

nie 60 dni od dnia ostateczności decyzji wyłączeniowej.

Dla gruntów leśnych szczególnie zależą od klasy gruntów oraz wieku drzewostanu. Należność stanowi ekwiwalent aktualnej równowartości określonej ustawą ilości (w zasadzie od 150 do 750) ton żyta bądź m³ drewna tartacznego, pomniejszony o rynkową wartość gruntu. Opłata

roczna wynosi 10% należności i w razie trwałego wyłączenia jest należna przez okres 10 lat; w razie wyłączenia nietrwałego – przez jego cały okres, nie dłużej jednak niż przez 20 lat. W razie zbycia gruntów wyłączonych z produkcji obowiązek uiszczenia opłat rocznych obciąża nabywcę. Jeżeli grunty zostały wyłączone z produkcji niezgodnie z wymaganiami ustawy, sprawcy wymierza się opłatę w dwukrotnej wysokości, gruntów z produkcji. Ustawa dopuszcza liczne wyjątki od tych rozwiązań, zarówno obowiązkowe, jak i fakultatywne (art. 12, art. 28 ust. 1 u.g.r.l.). Tytułem przykładu można wskazać, że zwolnione z opłat i należności oraz odszkodowania za przedwczesny wyręb drzewostanu jest wyłączenie gruntów z produkcji rolniczej lub leśnej na cele budownictwa mieszkaniowego:

- 1) do 0,05 ha w przypadku budynku jednorodzinnego;
- 2) do 0,02 ha, na każdy lokal mieszkalny, w przypadku budynku wielorodzinnego.

Zasady ustalania odszkodowania za przedwczesny wyręb drzewostanu określają przepisy wykonawcze (zob. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie jednorazowego odszkodowania za przedwczesny wyręb drzewostanu, Dz. U. Nr 99, poz. 905).

Redakcja

Sprostowanie

W numerze czerwcowym wystąpił błąd w wykazie **Ważnych terminów** dotyczący wnoszenia sprawozdania o rodzajach i ilościach odpadów, o sposobach gospodarowania oraz instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania odpadów za I półrocze 2008 do 31 lipca 2008 r. **Sprawozdanie to wnosi się do 31 marca za rok poprzedni.** Za błąd przepraszamy.

Wykaz zmian w prawie

Zmiany w prawie

9 lipca 2008 r.

Weszło w życie rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 czerwca 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego sposobu i kryteriów gospodarowania środkami pochodzącymi z opłat za substancje kontrolowane (Dz. U. Nr 108, poz. 699).

8 lipca 2008 r.

Weszło w życie rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 czerwca 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie nadania inspektorom Inspekcji Ochrony Środowiska uprawnień do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 107, poz. 682).

7 lipca 2008 r.

Opublikowano obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 19 czerwca 2008 r. w sprawie górnych i dolnych granic stawek opłat eksploatacyjnych na rok 2009 (Mon. Pol. Nr 50, poz. 446).

7 lipca 2008 r.

Opublikowano obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 19 czerwca 2008 r. w sprawie stawek opłat za działalność polegającą na poszukiwaniu, rozpoznawaniu złóż kopalin, magazynowaniu substancji oraz składowaniu odpadów na rok 2009 (Mon. Pol. Nr 50, poz. 447).

27 czerwca 2008 r.

Weszła w życie ustawa z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 11, poz. 708).

20 czerwca 2008 r.

Weszło w życie rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie sposobu obliczania wysokości sumy gwarancyjnej (Dz. U. Nr 96, poz. 618).

Opłaty i fundusze w ochronie środowiska

WYDAWCA: Verlag Dashofer Sp. z o.o., ul. Senatorska 12, 00-082 Warszawa

tel.: (+48 22) 559 36 01 ~ 05, 559 36 54, faks: 829-27-00, 829-27-27

Redaktor odpowiedzialny: Agnieszka Szewczyk, szewczyk@dashofer.pl, www.dashofer.pl

Redakcja i korekta techniczna: Jolanta Stypułkowska. Skład: Dariusz Ziach. Druk: Semafic, Warszawa

Prenumerata: wersja drukowana: kwartalna 76 zł (+ koszt wysyłki), roczna 273,60 zł (10% taniej + koszt wysyłki).

wersja online: kwartalna 65 zł + 22% VAT, roczna 231,40 zł (10% taniej) + 22% VAT.

Wpłaty kierować na rachunek:

Verlag Dashofer Sp. z o.o. Bank Handlowy S.A., nr 90-10301508-000000800916003.

Redakcja odpowiada na łamach gazety na wybrane pytania Czytelników przesłane faksem lub pocztą.

© 2008 Dashofer Holding Ltd & Wydawnictwo Verlag Dashofer. Wszystkie prawa zastrzeżone.

Przedruk w całości lub we fragmentach i rozpowszechnianie bez zgody wydawcy zabronione.

Ze względu na stałe zmiany w polskim prawie oraz niejednolite interpretacje przepisów

Wydawnictwo nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczone informacje.